

ԿՈԴ
050.0001 Ն. 19.01.21

19 հունվարի 2021 թվականի թիվ 1-Ն

ԲԱՆԿԵՐԻ ԿԱՊԻՏԱԼԻ ՀԱԿԱՑԻԿԼԻԿ ՇԵՄԻ ՉԱՓԸ ՀԱՍՏԱՏԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ
(2020 թվականի չորրորդ եռամսյակ)

Նպատակ ունենալով ապահովել ֆինանսական համակարգի կայունությունը, **դեկլարվելով** «Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկի մասին» օրենքի 2-րդ հոդվածի 3-րդ մասով և 20-րդ հոդվածի «ե» կետով, «Բանկերի և բանկային գործունեության մասին» օրենքի 54.1-րդ հոդվածի 1-ին մասով և Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկի խորհրդի 2019 թվականի փետրվարի 4-ի թիվ 16-Ն որոշմամբ հաստատված «Բանկերի կապիտալի համարժեքության նորմատիվի սահմանաչափից բարձր շեմերի սահմանման և հաշվարկման կարգով»՝ Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկի խորհուրդը

Ո Ր Ո Շ Ո Ւ Մ Է .

1. Բանկերի կապիտալի հակացիկլիկ շեմը սահմանել ռիսկով կշռված ակտիվների 0%-ի չափով:
2. Սույն որոշումն ուժի մեջ է մտնում պաշտոնական հրապարակմանը հաջորդող օրը:

Հայաստանի Հանրապետության
կենտրոնական բանկի նախագահ
2021 թ. հունվարի 21
Երևան

Մարտին Գալստյան

ՀԻՄՆԱՎՈՐՈՒՄ

Կապիտալի հակացիկլիկ շեմի (2020թ. չորրորդ եռամսյակ)

2021 թվականի հունվարի 19-ի նիստում ԿԲ խորհուրդը որոշեց կապիտալի հակացիկլիկ շեմը սահմանել ռիսկով կշռված ակտիվների 0%-ի չափով:

Համաձայն [«Բանկերի կապիտալի համարժեքության նորմատիվի սահմանաչափից բարձր շեմերի սահմանման և հաշվարկման»](#) կարգի 12-րդ կետի, Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկը յուրաքանչյուր եռամսյակ սահմանում է կապիտալի հակացիկլային շեմի սահմանաչափը (այսուհետև նաև՝ կապիտալի հակացիկլիկ բուֆեր (ԿԲ)): Կենտրոնական բանկը ԿԲ-ն սահմանելիս առաջնորդվում է [«Կապիտալի հակացիկլիկ շեմի սահմանման հիմքում ընկած ընդհանուր մեթոդաբանությունը»](#) փաստաթղթի դրույթներով, համաձայն որի, ԿԲ չափը սահմանելիս Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկի համար հիմք են հանդիսանում Բազելյան մեթոդաբանությամբ գնահատված վարկեր/ՀՆԱ ցուցանիշի ճեղքվածքը, համակարգային ռիսկի զարգացումները բնութագրող ֆինանսական ցիկլի ինդեքսը և վաղ ահազանգման այլ ցուցանիշներ:

Կապիտալի հակացիկլիկ շեմի վերաբերյալ որոշումը կայացնելիս Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկն առաջնորդվել է հետևյալ փաստերի համապարփակ վերլուծությամբ.

1. 2020թ. երրորդ եռամսյակի դրությամբ մասնավոր հատվածին տրամադրված վարկեր/ՀՆԱ ցուցանիշը կազմել է 74.2%¹: Այս ցուցանիշի համար հաշվարկված ճեղքվածքը (վարկեր/ՀՆԱ-ի տարբերությունը իր երկարաժամկետ տրենդից) կազմել է 7.5 տոկոսային կետ, որը, այլ հավասար պայմաններում, ենթադրում է ԿԲ դրական դրույքաչափի կիրառում²: Սակայն նման մեծ ճեղքվածքը պայմանավորված է եղել ոչ թե վարկավորման առաջանցիկ աճի տեմպերով, այլ տնտեսական ակտիվության զգալի անկմամբ: Ակնկալվում է, որ վարկավորման միտումները կարճաժամկետ ներկա տնտեսական իրավիճակին, որը կհանգեցնի վարկեր/ՀՆԱ դրական ճեղքվածքի աստիճանական կրճատման: Այդ իսկ պատճառով ներկա իրավիճակում այս ցուցանիշը չի կարող ամբողջական հիմք հանդիսանալ ԿԲ դրական սահմանաչափի կիրառման համար: Վերը նշվածը հաշվի առնելով, ԿԲ-ը, ԿԲ վերաբերյալ որոշում կայացնելիս առաջնորդվում է նաև համակարգային ռիսկը բնութագրող այլ վաղ ահազանգման ցուցանիշներով, որոնց թվում են վարկավորման պաշարային և հոսքային ցուցանիշները

¹ Ֆինանսական հատվածի կողմից տնտեսությանը տրամադրված վարկային պորտֆելի (ներառյալ լիզինգը և ֆակտորինգը) կշիռն է ՀՆԱ-ում (%-ով):

² Բազելյան կոմիտեի մեթոդաբանության համաձայն, դրական ԿԲ սահմանելու համար որպես մեկնակետ առաջարկվում է կիրառել վարկեր/ՀՆԱ ցուցանիշի 2 տոկոսային կետ ճեղքվածքը:

- փոփոխությունները, առանձին ոլորտներում վարկավորման միտումները բնութագրող ցուցանիշները, Ֆինանսական ցիկլի ինդեքսը (ՖՑԻ) և այլն:
2. 2020թ. երրորդ եռամսյակի ընթացքում Ֆինանսական ցիկլի ինդեքսը շարունակել է ցուցաբերել նվազման միտումներ, որը վկայում է, որ առկա անորոշություններով պայմանավորված, նվազել է ֆինանսական համակարգի մասնակիցների ռիսկի ախորժակը, և վարկային շուկայում գերակշռել է առավելապես պահպանողական վարքագիծը:
 3. 2020թ. երրորդ եռամսյակում շարունակվել են վարկավորման աճի տեմպերի նվազման միտումները, որոնք ուժգնացել են չորրորդ եռամսյակում՝ պայմանավորված սեպտեմբերի 27-ից սկսված պատերազմական գործողությունների արդյունքում ռիսկերի և անորոշությունների մեծացմամբ: Նվազման միտումներ արձանագրվել են վարկավորման բոլոր ուղղություններում, որոնք հատկապես զգալի են եղել սպառողական և հիփոթեքային վարկավորման ոլորտներում: Անշարժ գույքի շուկայում ևս նախորդ տարվա համադրելի ժամանակահատվածների համեմատ նկատվել է գների նվազման միտում:
 4. Տարվա ընթացքում տնտեսական անկման և մասնավոր հատվածի եկամուտների կրճատման պարագայում նվազել են նաև ֆինանսական համակարգի կողմից ներգրավված միջոցների ծավալները: Հանդիսանալով տնտեսությանն ուղղվող վարկային միջոցների ֆինանսավորման հիմնական աղբյուր՝ ներգրավված միջոցների ծավալների նվազումը կարող է հանգեցնել վարկավորման շուկայում առկա միտումների պահպանմանը:
 5. Առկա անորոշությունների, ինչպես նաև վարկային շուկայի զարգացումները պայմանավորող և բնութագրող ցուցանիշների համապարփակ վերլուծության արդյունքում Կենտրոնական բանկը հնարավոր է համարում առաջիկա ժամանակահատվածներում ևս վարկավորման տեմպերի դանդաղման միտումների պահպանումը:

Նպատակ ունենալով մեղմելու ֆինանսական համակարգի վրա կորոնավիրուսի տարածմամբ և ռազմական դրությամբ պայմանավորված հնարավոր բացասական ազդեցությունները, ինչպես նաև նպաստելու ՀՀ տնտեսության վարկավորման գործընթացի անընդհատության պահպանմանը՝ **Կենտրոնական բանկը նպատակահարմար է գտնում կապիտալի հակացիկլիկ բուֆերի դրույքաչափը թողնել անփոփոխ՝ 0% մակարդակում:**